

Nr 267.

Av herr **Bernström**, *angående ändrad lydelse av § 8 mom. 3 i tulltaxeförordningen.*

Motortrafikens snabba och storartade utveckling de senaste åren har bland annat haft till följd, att samfärdseln de olika länderna emellan numera i allt större utsträckning äger rum medelst motorfordon. Hur pass omfattande motortrafiken från och till utlandet är, torde i någon mån framgå av det antal motorfordon, som i turist- eller liknande syfte expedierades endast i Hälsingborg och Göteborg sistlidna år. Detta antal uppgick i Hälsingborg till

under tiden januari—december 1927	3,727 stycken
mot under samma tid 1926	2,060 »

I Göteborg expedierades under tiden 15 maj—16 september 1927 106 stycken, huvudsakligen Amerika-resande.

Dessa siffror tala för sig själva, i synnerhet om man betänker, att ytterligare ett betydande antal motorfordon expedieras över andra tullstationer.

Att motorsamtrafiken länderna emellan kunnat ökas så som skett, beror säkerligen i icke ringa grad på det förhållandet, att så gott som alla kulturländer — på framställning från de erkända automobilklubbarnas gemensamma sammanslutning — medgivit, att resande må på vissa villkor förfoga över medförd automobil utan att för densamma erlägga tull, under förutsättning likväl att bilen utföres ur respektive land inom viss föreskriven tid.

Även för Sveriges vidkommande finnas dylika föreskrifter till beredande av lättnader i tullavseende för motortrafikanter, i nu gällande tulltaxeförordning, men jämlikt nämnda förordnings § 8 punkt 3 avse dessa endast »resande, som icke är inom riket bosatt». Denna bestämmelse har emellertid visat sig vara till sin innebörd oklar och har också redan förorsakat olägenheter, som kunna medföra obehagliga och för vår turisttrafik beklagliga följder. Härtill kommer, att svenskar i viss mån försätts i en gentemot utlänningar ogynnsam ställning vid resa i hemlandet.

I juridisk mening torde en person anses vara bosatt inom riket, om han är där mantalsskriven, men lägges mantalsskrivningsorten till grund för bedömandet, skulle till exempel en i utlandet tjänstgörande svensk diplomat icke tillåtas att medelst ett i utlandet inregistrerat motorfordon besöka hemlandet utan att för detsamma erlägga tull. Skall å andra sidan huvudvikten läggas vid om personen ifråga företrädesvis vistas eller be-

driver sin näring utomlands, torde det ofta bliva synnerligen vanskligt för tullmyndigheterna att avgöra, huruvida en svensk resande är »inom riket bosatt» eller icke. Vilka handlingar skall den resande medföra för att styrka sina uppgifter i ena eller andra avseendet?

Såsom belysande härför anföres nedanstående fall.

En svensk, som enligt svenska legationens intyg innehåft fast bostad i Paris sedan 1921, uttog 1924 hos en fransk motororganisation s. k. passersedel för automobilfärd till Sverige och verkställde härför erforderlig deposition. Efter ungefär sex månaders vistelse i hemlandet återutfördes automobilen 1925, och vid företeende av svenska tullmyndigheternas intyg om utförseln från Sverige återbetalades i Frankrike depositionsbeloppet till automobilens ägare.

I januari 1927, det vill säga ett och halvt år efter det automobilen utförts ur landet, anmodades härvarande automobilklubb, som påtagit sig ansvaret för ifrågavarande fordon eventuellt påvilande tullavgift, att erlägga tullbeloppet för detsamma, enär den resande icke kunde anses vara »icke inom riket bosatt». Regeringsrätten har sedermera fastställt klubbens ansvar i detta fall.

Bemärkas bör, att staten icke i verkligheten har lidit någon skada eller förorsakats förlust genom att automobilen ifråga ägdes av en svensk och icke av en utlänning. Så kallad främlingsskatt har till fullo erlagts för uppehållet i Sverige.

Genom detta Kungl. Maj:ts utslag har visserligen den svenska automobilklubben blivit betalningsskyldig för tullbeloppet ifråga, men någon klarhet har icke vunnits beträffande tolkningen av begreppet »icke inom riket bosatt». Med anledning av detta regeringsrättens utslag komma emellertid vederbörande tullförvaltningar med säkerhet att nödgas förfara ytterst strängt och omständigt, så snart en utlandssvensk vill medelst motorfordon beresa sitt hemland. Tullförvaltningen måste nämligen noggrant övertyga sig om huruvida den resande rätteligen kan anses tillhöra kategorien »icke inom riket bosatt» eller ej.

De i ekonomiskt avseende synnerligen överskådliga riskerna, som de svenska motororganisationer, vilka garantera tullbeloppen, ikläda sig, öka bekymren. Motororganisationerna bliva nämligen ansvariga för tullavgifter för motorfordon, vilkas införande i riket de på intet sätt kunna kontrollera, då nämligen detta uteslutande ankommer på vederbörande tullförvaltningars bedömande.

Det måste slutligen anses ostridigt, att en framställning om att från den utländska motororganisation, som utlämnat tullhandlingarna, återbetomma tullbeloppet för ett fordon, som för tre år sedan i god ordning utförts från Sverige, måste mottagas med både förargelse och förvåning.

Att den nuvarande formuleringen ansetts olämplig framgår även därav, att 1925 års tulltaxerevision i betänkande med förslag till förordning med tulltaxa föreslagit ändrad lydelse av föreskriften ifråga. Orden »resande,

som icke är inom riket bosatt» hava sålunda föreslagits ersatta med »resande, som endast tillfälligt skola vistas inom riket», varigenom en i utlandet vistande svensk blir likställd med utlänning i ifrågavarande avseende.

Det av särskilda sakkunniga den 12 september 1927 avgivna förslaget till ny tulltaxeförordning torde icke kunna i sin helhet läggas till grund för någon Kungl. Maj:ts proposition till innevarande års riksdag.

Enligt vad jag erfarit har emellertid generaltullstyrelsen i en den 19 dennes dagtecknad skrivelse hemställt, att Kungl. Maj:t ville till innevarande års riksdag avlåta proposition med förslag, att § 8 mom. 3 tulltaxeförordningen måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»Om de villkor, under vilka resande, som endast tillfälligtvis skall vistas inom riket, må utan tullavgifts erläggande under en tid av högst ett år förfoga över medförd automobil, avsedd att inom samma tids utgång återutföras, förordnar Konungen».

Med hänvisning härtill och vad jag i övrigt ovan anført får jag, med hänsyn till önskvärheten av att frågan redan nu bringas till avgörande, föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om sådan förändring i nu gällande tulltaxeförordning, att § 8 mom. 3 erhåller följande lydelse:

»Om de villkor, under vilka resande, som endast tillfälligtvis skall vistas inom riket, må utan tullavgifts erläggande under en tid av högst ett år förfoga över medförd automobil, avsedd att inom samma tids utgång återutföras, förordnar Konungen»

Stockholm den 21 januari 1928.

Erik Bernström.